

ವಿಜ್ಞಾನ

SCIENCE

KANNADA MEDIUM

ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿ

STANDARD EIGHT

ಅಷ್ಟಿ III

Term III

ಶಿಕ್ಷಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ...

ನಾವು ವಿಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುತದ ಈ ಪರಿಸ್ಪತ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ನಿರ್ಗಳಿಸಿದಂತೆ, ಕಲಾಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಬೋಧನ ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉತ್ಸಾಹದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಪ್ರಯೋಜನವು ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಲಾಗುವದಲಿಂದ ಹೊಸ ಶಿಧಾಂತಗಳು ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿಕಿರಿಸಾಗುವವು.

ನಾವು ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ (ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಭಾವನಾರೂಪವಾದ) ಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಿಸಿಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಯೋಜನವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿಕಿರಿಸಾಗುವವು.

ಚಟುವಟಿಕೆ ಅಧಾರಿತ ಕಲಕೆಯು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಎಂದು ನಿರ್ಮತಿಸಲಬ್ಬಿದೆ. ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಂಶಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅವರಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ದುಂಪುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಿವೆ:

- **ನಾನು ಮಾಡುವೆ** - ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಬ್ಬ ಕಲಾಕಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಬ್ಬಿದು.
- **ನಾವು ಮಾಡುವೆ** - ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಲಾಕಾರಿಗಳ ದುಂಪುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಬ್ಬಿದು.
- **ನಮ್ಮ ವಿಭಾಗ** - ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ಮಾಡಲಬ್ಬಿದು.

ಮೂರನೇಂದ್ರಿಯ ದುಂಹಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ತುಂಬಾ ಶ್ಲಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ರಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ಸ್ಥಿತ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಒಳಿತ ಹೆಚ್ಚಿಲಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಿರ್ಭಾಯಂದಿದೆ.

ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರುವ “ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳಿನಾಡರೆ” ಉಲ್ಲೇಖವು ಕೆಲವು ಅನಾಧರಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಕ್ರಿಯಾಗಿ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇಡನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ.

ವೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಭಾಗವು ಒಂದು ವಿಭಾಗ ಲೀಡಿಯ ಕಲಕೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದೆ, ಕಲಾತ ವಿಷಯಗಳ ಅನ್ವಯ, ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿಮುಕ್ತತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಂತನೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹಲವು ಉತ್ತರಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗಲು ನಿರ್ಮತಿಸಲಾಗುವವುದು

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಠದ ತೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಾಮರ್ಶಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತಜಾಲ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ. ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ವಿಮುಕ್ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತ. ವೌಲ್ಯಾರ್ಥಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತತ್ತ್ವ ಮನ್ಯಾಃಕೆ ನಿರಂತರವಾಗುವವು.

ಶೈಕ್ಷಿಕರು

scienctextbook@gmail.com

1. ಜೀವಿಗಳ ವ್ಯವಿಧತೆ

ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ ಅವಗಳ ಒಂದೇ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆಯೇ? ಇಲ್ಲ, ಅವಗಳ ಗಾತ್ರ, ಆಕಾರ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚವು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಜಿಕ್ಕೆ ಅಮೀಬಾದಿಂದ ಬೃಹದಾಕಾರದ ನೀಲಿ ತಿಮಿಂಗಿಲದ ವರೆಗೆ, ಹೇಗೆ ಅದರೂ, ಅವಗಳ ದೇಹಗಳು ಅವಗಳು ವಾಸಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.1. ಜೀವ ಕೋಶವು ಜೀವಿಯ ಒಂದು ಮೂಲ ಘಟಕ

ಜೀವಕೋಶವು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಘಟಕವಾಗಿದೆ. ಜೀವ ಕೋಶವು 1665ರಲ್ಲಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಹೊಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಷಿತು.

ತಿಯಾಡರ್ ಸ್ಕ್ವಾನ್ ಮತ್ತು ಜ್ಯೋಲ್ ಸ್ಕ್ಲೆಡೆನ್ ಕೋಶ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು 1839ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. ಕೋಶ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಏರಡು ಮುಖ್ಯ ಅಧಾರಗಳು:

1. ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳು ಜೀವಕೋಶಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
2. ಹೊಸ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಮೊದಲೇ ಇರುವ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

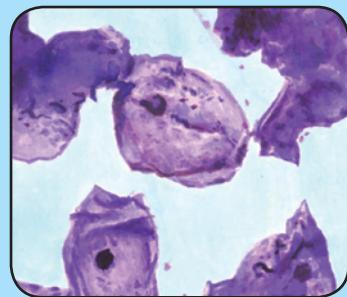
1.1.1. ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಸೂಜಾದ ಮಾನವ ಜೀವಕೋಶಗಳ ಬಗೆಗಗಳು.

ಕಾರ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಜೀವಕೋಶಗಳ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಗುಂಡಾಗಿ, ಗೊಳಾಕಾರವಾಗಿ ಆಧವಾ ನೀಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಜೀವಕೋಶಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಏರಡು ತುದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಅಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಜೀವಕೋಶಗಳು ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಜೀವಕೋಶಗಳು ನರ

ಉಪಾಯ 1.1

ನಾವು ಏಕೆ ಮೋಳಿ

- ◆ ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಕಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ ಜೀವಕೋಶದ ಸ್ಪ್ರೆಡುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ವೀಕ್ಷಿಸಿ.
- ◆ ನಿಮ್ಮ ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಜಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ದಾಖಿಲಿಸಿ.

ಮಾನವನ ಕೆನ್ನೆ ಕೋಶಗಳು

ಜೀವಕೋಶ ಅಥವಾ ನ್ಯಾರನ್‌ನಂತೆ ಕವಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಮತ್ತು ಅವಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

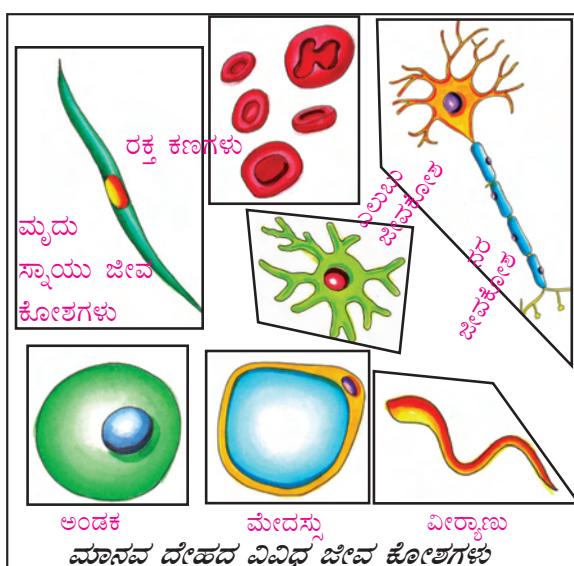
ಉದಾ:-

ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಆಕಾರ
ನರ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ನೆಕ್ಟಾಕಾರ
ಜ್ಯಾಲ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಕೊಳ್ಳವೆಯಾಕಾರ
ಗ್ರಂಥಿ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಫಾನಾಕೃತಿ
ಸ್ಕ್ವಾಮ್ಸ್ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ	ಬಹುಭುಜಾಕೃತಿ
ಕಾಲಮ್ಯಾರ್ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ	ಸ್ತಂಭಾಕೃತಿ
ಮೊಟ್ಟೆ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಅಂಡಾಕೃತಿ
ಆರ್.ಬಿ.ಸಿ.	ಗುಂಡಾಕಾರ
ನಾರು, ಸಾಯು ಜೀವ ಕೋಶಗಳು	ನೀಳಾಕಾರ

ಉಪಾಯ

ಆಗಾಗಿ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜೀವ ಕೋಶಗಳು ಮತ್ತು ಅಪುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ ಇಪುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ:

ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಕಾರ್ಯ
ಸ್ವಾಮ್ಯ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ	ರಕ್ತಕಾಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಕಾರ
ಸ್ವಾಯ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಸಂಕುಚನ ಮತ್ತು ಆಕುಂಚನ
ಮೇದಸ್ಸಿ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಮೇದಸ್ಸಿನ ಶೇಖರಣೆ
ನರ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ನರ ಪ್ರಜೋದನೆ ಪ್ರವಾಹಕತೆ
ಎಲಬು ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಕರಿಣತೆ
ಸಲಾಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಂಕು ಜೀವ ಕೋಶಗಳು	ದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣ
ಕೆವಿಯ ಕರ್ಣ ಶಂಕು ಜೀವ ಕೋಶಗಳು	ಶರ್ಬಿ ತರಂಗಗಳ ಪ್ರವಾಹಕತೆ
ಗ್ರಂಥಿ ಜೀವಕೋಶಗಳು	ಸ್ವಿಪುವಿಕೆ

1.2. ಅಂಗಕಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ

ಕೋಶೀಯ ಅಂಗಕಗಳು ಕೋಶೀಯ ಸ್ವೇಚ್ಛೋಪ್ಲಾಸಂ ಪೂರ್ಣತ್ವಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಪುಗಳು ಸ್ವೇಚ್ಛೋಪ್ಲಾಸಂನ ಸಜೀವ ರಚನೆಗಳು ಏಕೆಂದರೆ ಇಪುಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಮತ್ತು ಬಹುಗುಣೀತವಾಗುವ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

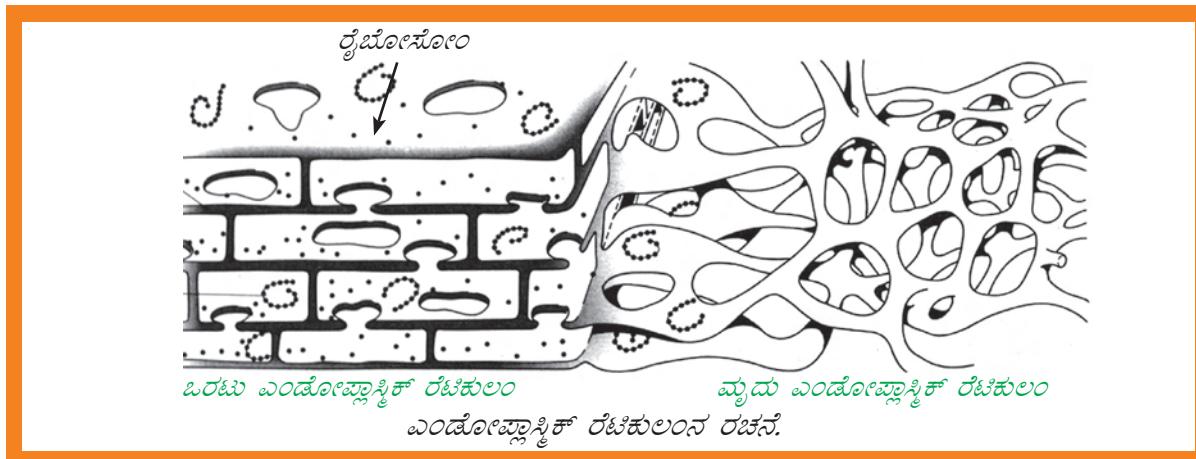
1.2.1. ಕೋಶೀಯ ಅಂಗಕಗಳು ಮತ್ತು ಅಪುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಕೋಶೀಯ ಅಂಗಕಗಳು

- ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟಿಕುಲಂ
- ರೈಬೋಸೋಂ
- ಗಾಲ್ರಿ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳು
- ಲ್ಯೂಸೋ ಸೋಂಗಳು
- ಮ್ಯೂಟೋ ಕಾಂಡಿಯಾ
- ಸೆಂಟ್ರಿಯೋಲ್‌ಗಳು

1. ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟಿಕುಲಂ

1945ರಲ್ಲಿ ಪೋಟ್ರೆರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸಂನಲ್ಲಿ ಕುಹರಗಳ ಜೊತೆ ಒಂದು ಜಾಲ ಬಂದ ಪೊರೆಯುತ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಇದನ್ನು 1952ರಲ್ಲಿ ಪೋಟ್ರೆರ್ ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟಿಕುಲಂ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟಿಕುಲಂ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಪೊರೆಯ ಒಳ ಹೊರಗುವಿಕೆಯಿಂದಸ್ಯಾಷ್ಟಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ನಂಬಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎರಡು ಬಗೆಯು ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟಿಕುಲಂಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು, ರೈಬೋಸೋಂ ಇರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿದಿರುವಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೃದು ER, ಮತ್ತು ಒರಟು ER ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು.

ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟೆಕ್ಯುಲಂನ ಕಾರ್ಯಗಳು

a. ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟೆಕ್ಯುಲಂ ಜೀವಕೋಶಕ್ಕೆ ಅತೀತ ರಚನಾತ್ಮಕ ಅಸ್ಥಿ ಪಂಜರ ಚೌಕಟನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

b. ಮೃದು ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟೆಕ್ಯುಲಂ ಲಿಪಿಡೋಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕೋಜನೊನ ಒಡೆಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕೋಶ ವಿಭಜನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟೆಕ್ಯುಲಂ ಮೊರೆಗಳು ಕಾಣಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನೂಕ್ಕಿಯರ್ ವಿಭಜನೆಯ ನಂತರ ಹೊಸ ನೂಕ್ಕಿಯರ್ ಮೊರೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

2. ರ್ಯಬೋಸೋಂ

ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗೋಳಾಕಾರದ ರಚನೆಗಳು ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟೆಕ್ಯುಲಂಗೆ ಅಂಟಕೊಂಡಿರುವವುಗಳನ್ನು ರ್ಯಬೋಸೋಂಗಳು ಎನ್ನಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇವು ಸ್ಟಟಿಕ ಅಥವಾ ಒರಟು ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ರೆಟೆಕ್ಯುಲಂನನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ರ್ಯಬೋಸೋಂಗಳು ನೂಕ್ಕಿಯೊಲಸಾನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರ್ಯಬೋಸೋಂ ಎರಡು ರಚನಾತ್ಮಕ ಫಟಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಉಪ-ಫಟಕಗಳು ದೊಡ್ಡ ಫಟಕಗಳ ಮೇಲೆ

ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪಿನಂತಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ರ್ಯಬೋಸೋಂ ಸೈಟೋಪ್ಲಾಸಂನಲ್ಲೂ ಸಹ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಪ್ರೋಟೀನು ಸಂಯೋಜಕಗಳು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಾಗಿ

ರ್ಯಬೋಸೋಂಗಳ ಸ್ಟಟಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣಾಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಂಶೋಧಕರುಗಳಿಗೆ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಕಾರ್ತಿಗಳಿಗೆ 2009ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ದೊರೆಯಿತು. ವೆಂಕಟರಾಮನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್, ಒಬ್ಬ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ U.S.A ವಿಜ್ಞಾನಿ. ಥೋಮಸ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಉ.ಸಿ.ಆರ್ ಇಸ್ರೇಲ್‌ನ ಅಡಯೋಧ್.

ಇವುಗಳು ಪ್ರೋಟೀನು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾಫಾನಗಳಾಗಿವೆ.

3. ಗಾಲ್ಗೋ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳು

ಗಾಲ್ಗೋ ಕಾರ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯುತ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಮೂರು ಮೊರೆ ಅಂಶಗಳು ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು,

- ತಪ್ಪಟೆ ಜೀಲಿಗಳ ತಪ್ಪಿ ಆಕಾರದ ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಿಸ್ಟರ್ಸ್
- ಸಣ್ಣ ಕೋಶಕಗಳು
- ದೊಡ್ಡ ಕುಹರಗಳು

ಆಷ
ಷಾಷ್ಟ್ರಾ

ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಇದು ಒಳಗಡೆ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜ್ಯೋಜೋನ್ ಹರಳುಗಳಿಂತಹ ಸ್ವಿಸುವ ಕೋಶಕಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂಡಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕೆಲವು ಏತಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಅಕ್ಷಿಪಟು ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಿಪಟು ವರ್ಣಕವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ವೀರ್ಯಾಣಿ ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅಕ್ರೋಸೋಂನನನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

4. ಲ್ಯೂಸೋಸೋಂಗಳು

ಲ್ಯೂಸೋಸೋಂಗಳು ಜೀವಕೋಶದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ಲ್ಯೂಸೋಸೋಂಗಳು ಗಾಲ್ಫೆ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಎಂಡೋಪಲ್ಮಾಸಿಕ್ ರೆಟಿಕುಲಂನಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲ್ಯೂಸೋಸೋಂ ಗುಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಂದವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ತುಂಬಲ್ಪಟಿರುತ್ತದೆ.

ರೂಪಾಳಿ

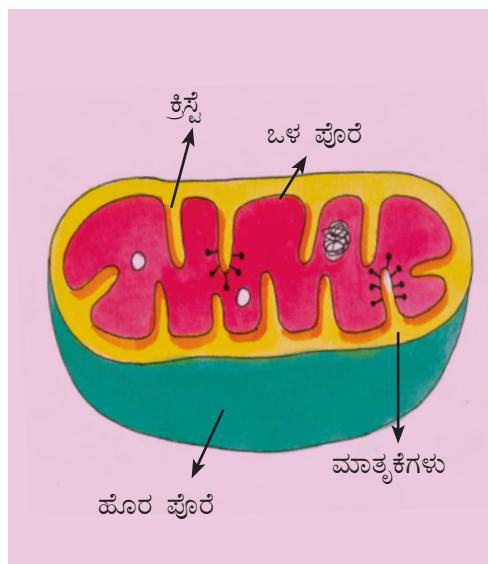
ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಲ್ಯೂಸೋಸೋಂಗಳು ಹೊರಗಿನ ಕಣಗಳನ್ನು ಜೀವೋಣಿಕೆಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಜೀವಕೋಶ ಅಂಗಕಗಳನ್ನು ಗಾಯಗೊಂಡ ಜೀವಕೋಶವನ್ನು ಶುದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ಜೀವಕೋಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಂಟಾದಾಗ ಲ್ಯೂಸೋಸೋಂಗಳು ಸಿಡಿಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಗಳು ಅವುಗಳ ಸ್ವಂತ ಜೀವಕೋಶವನ್ನು ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರಿಂದ ಲ್ಯೂಸೋಸೋಂ ಗಳನ್ನು ಜೀವಕೋಶದ ‘ಅತ್ಯಹರ್ಡೆ ಜೀಲಗಳು’ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

5. ಮೃಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾ

ಬಹು ಜೀವಕೋಶಗಳ ಸ್ಯೂಟೋಪಲ್ಮಾಸಂನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ನಾರಿನಂತಹ ಗುಂಡಾಕಾರದ ಅಥವಾ ಸಲಾಕೆಯಂತಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಮೃಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾ

ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮೃಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾವು ಮೈಟೋಸಿನುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಎರಡು ಪೊರೆಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೊರ ಪೊರೆಯು ಒಳ ಪೊರೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಜೀಲದಂತಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಳ ಪೊರೆಯು ಮೃಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾದ ಲುಮೆನ್ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಬೆರಳಿನಂತಹ ಮಾಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಳ ಮೃಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾ ಪೊರೆಯ ಮಾಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಸ್ಟೆನ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಮೃಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾದ ಒಳ ರಚನೆ

ಕಾರ್ಯಗಳು

ಮೃಟೋಕಾಂಡ್ರಿಯಾವನ್ನು ಶಕ್ತಿಗೃಹ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು ಜೀವಕೋಶೀಯ ಉಸಿರಾಟದ ಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಭರಿತ ಸಂಯುಕ್ತ ATP (Adenosine Tri Phosphate) ನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸುತ್ತವೆ.

6. ಸಂಟ್ರಿಯೋಲಾಗಳು

ಹೆನ್ನಿಗ್ರೆ ಮತ್ತು ಲೆಹೋಸೆಕೆ ಎಂಬುವವರು 1897ರಲ್ಲಿ ಸಂಟ್ರಿಯೋಲಾಗಳನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ವಿವರಿಸಿದರು. ಇವುಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮನಳಿಕಾ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಣಿಜೀವಕೋಶದ ನ್ಯಾಕ್ಟಿಯಸ್‌ನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಲಾಕೆ ಆಕಾರದ ಮತ್ತು ಹರಳುಗಳಿಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ.

ಕೋಶವಿಭಜನೆಯು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಿಯೋಲೊಗಳು ಕದಿರುನಾರುಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಗೋಳೀಯ ಕಾಯಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಕೋಶವಿಭಜನೆಯು ಸಮತಲವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ.

1.2.2. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್

ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ತುಂಬಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕೋಶೀಯಾ ಅಂಗಕವಾಗಿದೆ. ಅದು ಜೀವಕೋಶವೊಂದರ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಜೀವಕೋಶದ ಮೆದುಳು. ಇದು ಗೋಳಾಕಾರ ಅಥವಾ ಅಂಡಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಅವುಗಳು

1. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಮೊರೆ

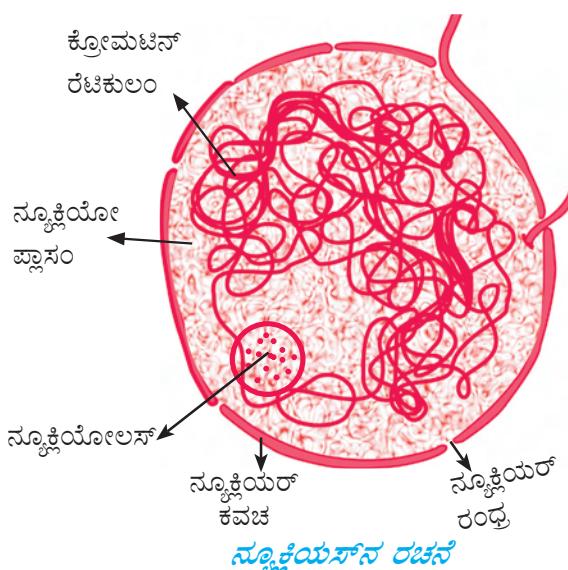
2. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋ ಪ್ಲಾಸಂ

3. ಕ್ರೋಮಟಿನ್ ರೆಟಿಕುಲಂ

4. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಲಸ್

ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಮೊರೆಯು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನನ್ನು ಅವರಿಸಿರುವ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಹೊರಕವಚ ಇದು ವಿವಿಧ ವಿಸ್ತಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಪ್ಲಾಸಂ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನ ಮೈಟೋ ಪ್ಲಾಸಿಕ್ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ರಸವೆಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರೋಮಟಿನ್ ರೆಟಿಕುಲಂ

ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಪ್ಲಾಸಂನಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗಿರುವ ತುಂಬಾ ನೀಳವಾದ ಕ್ರೋಮಟಿನ್ ಎಳೆಗಳ ಒಂದು ಜಾಲವಾಗಿದೆ. ಕೋಶ ವಿಭಜನೆಯು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಮೋಸೋಂಗಳು ತುಂಬಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಲಸ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿದ ಜೀವಕೋಶಗಳ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೋಶ ವಿಭಜನೆಯ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋಲಸ್ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಲ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಜೀವಕೋಶ ಸಂಘಟಿತ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಇದು ಜೀವಕೋಶದ ಅನುವಂಶೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಾವಚಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯರ್ ಮೊರೆಯು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಯೇಟೋಪ್ಲಾಸಂನ ನಡುವೆ ಅಯಾನುಗಳ ವಿನಿಯೋಗವನ್ತಹ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

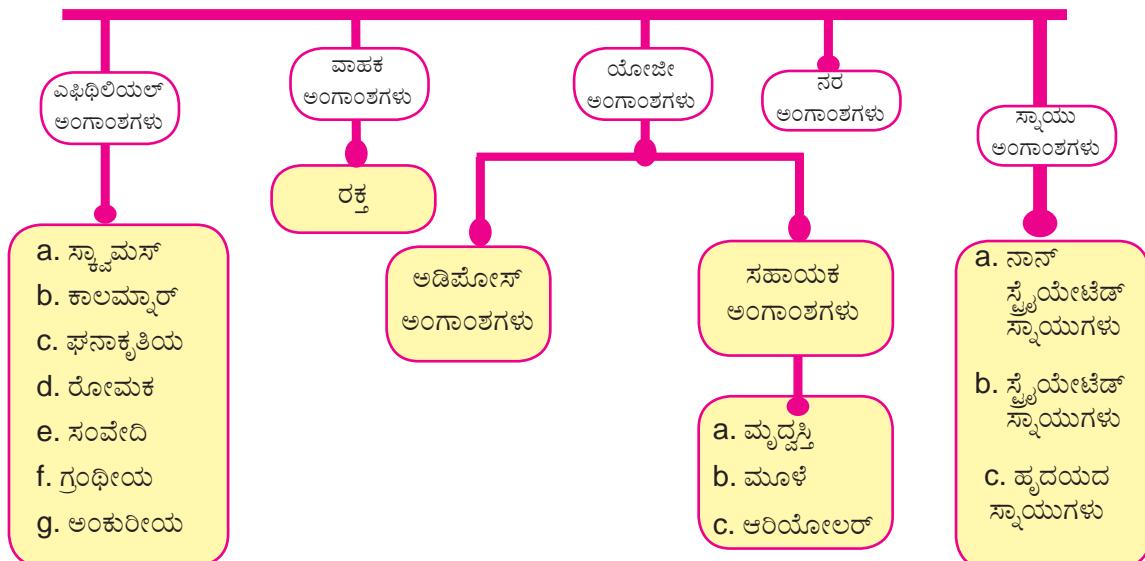
1.3. ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ಜೀವಕೋಶಗಳು - ಅಂಗಾಂಶಗಳು - ಅಂಗಗಳು - ಅಂಗವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಒಂದು ಜೀವಕೋಶ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಕೋಶವಿಭಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಶ್ಲಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸ್ವಾಯಂ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಅಂಗಗಳ ಸಂಕುಚನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕೋಜನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ.

1.3.1. ಅಂಗಾಂಶಗಳು

ಒಂದು ಜೀವಕೋಶ ಕೋಶವಿಭಜನೆಯ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಉದ್ದೇಶ, ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಜೀವಕೋಶಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು ಅಂಗಾಂಶ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೇಹಗಳು ಹಲವಾರು

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಂಗಾಂಶಗಳು

ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಅಂಗಾಂಶಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟಿವೆ. ಪ್ರಾಣಿಯ ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲವಾದ ಒಂದು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

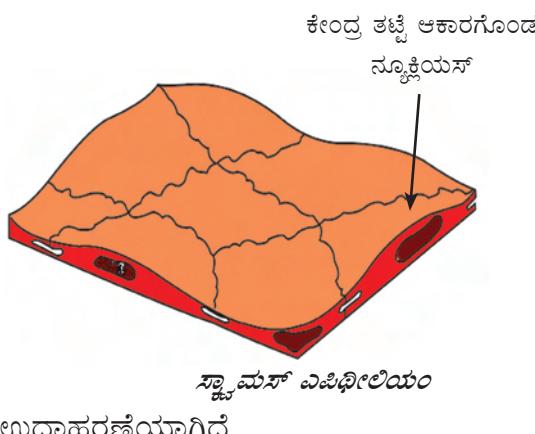
ರೂಪಾಂಶಗಳು

ಎಫಿಧಿಲಿಯಲ್ ಅಂಗಾಂಶಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಅಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಕುರಹಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಜೀವಕೋಶಗಳು ಒತ್ತು ಒತ್ತಾಗಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗವು ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ ಕೋಶೀಯ ಜಾಗವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಎಫಿಧಿಲಿಯಲ್ ಅಂಗಾಂಶಗಳ ಸುಂಳಳಿವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಗಾಂಶದಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಬೇರೆ ಅಂಗಾಂಶದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವ ತಳಹದಿ ಹೊರೆಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಜೀವಕೋಶಗಳ ಆಕಾರ, ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಫಿಧಿಲಿಯಾವನ್ನು ಒಳು ಬಗೆಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

A. ಸ್ವಾಮಸ ಎಫಿಧಿಲಿಯಂ

ಸ್ವಾಮಸ್ ಎಫಿಧಿಲಿಯಂ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ನಂತಹ ಕೇಂದ್ರ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಚಪ್ಪಟೆ ಜೀವಕೋಶಗಳ ಏಕಪದರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೆನ್ಸ್ಯೂಯ ಒಳಪದರು ಮತ್ತು ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಹೊರೆಗಳು ಈ ಎಫಿಧಿಲಿಯಂಗೆ

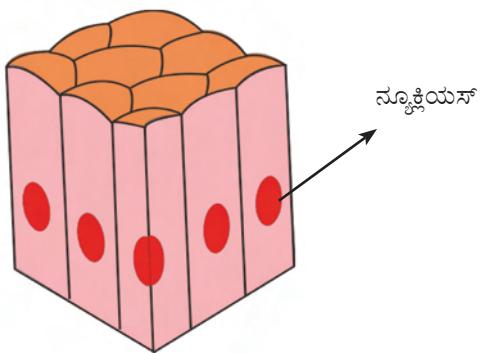

ಕಾರ್ಯ

ರಕ್ತಕೆ ಇದರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಲ್ಟಿಯೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಅನಿಲಗಳ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

B. ಕಾಲಮಾರ್ಗ ಎಫಿಧಿಲಿಯಂ

ಜೀವಕೋಶಗಳು ಸ್ಥಂಭಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉದ್ದವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಕೋಶದ ಎತ್ತರವು ಅದರ ಅಗಲಕ್ಕಿಂತ ಅಂಡಾಕೃತಿಯ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯು ಜೀವಕೋಶಗಳ

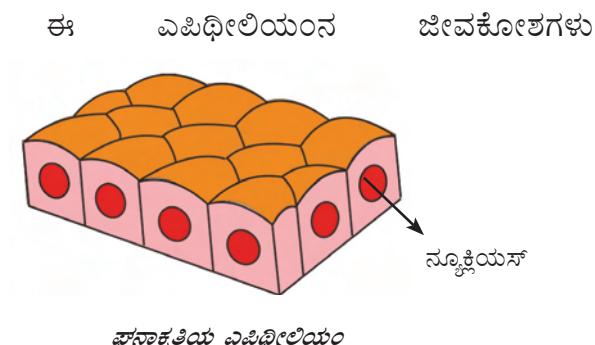

ಕಾಲಮ್ಯಾರ್ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ
ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ - ಕರುಳಿನ ಒಳಗೊಂಡೆಯ ಪೂರೆ.

ಕಾರ್ಯ

ಜರರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಗಳ ಸ್ವವಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿಕಾರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

C. ಫಾಸಾಕ್ಟಿಯ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ

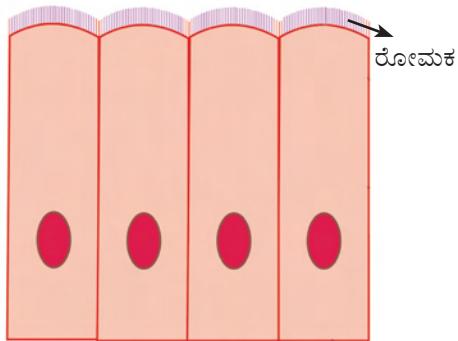
ಫಾಸಾಕ್ಟಿಯ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ
ಫಾಸಾಕ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಕರುಳಿನ ಗೋಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತಃಸೂವಕ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಕಾರ್ಯ

ಈ ಅಂಗಾಂಶವು ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗ ನಳಿಕಾಗಳನ್ನು ನೀರಿನ ಪುನರ್ಹಿರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ವವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

D. ರೋಮಕ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ

ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾಲಮ್ಯಾರ್ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂನಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ರೋಮಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ

ರೋಮಕ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ
ಹಲವು ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಮೌರ್ಚೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಾಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಶ್ವಾಸನಾಳದ ಗಳಿಗೆ ಕೊಳವೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಮಕ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಯ

ರೋಮಕದ ಕಂಪನದಿಂದ ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ.

E. ಸಂವೇದಿ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ

ಕೆಲವು ಎಪಿಥೀಲಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಜೊಂಡನೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಪಾರಣಾಗಿದ್ದು ಸಂವೇದನಾಂಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

ವಾಹಕನಾಳ ಅಂಗಾಂಶ

ಇದು ಪೂರ್ಣವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ರವ ಅಂಗಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಉಸಿರಾಟದ ಅನಿಲಗಳು ವಿಸರ್ಜನಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಇದು 55% ಪ್ಲಾಸ್ಮಾ ಮತ್ತು 45% ರಕ್ತ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಯ ರಕ್ತ ಜೀವಕೋಶಗಳಿವೆ.

ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

- i) ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕಣಗಳು
(ಎಂಥ್ರೋಸೈಟ್‌ಗಳು) : RBC
- ii) ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕಣಗಳು
(ಲ್ಯೂಕೋಸೈಟ್‌ಗಳು) : WBC
- iii) ರಕ್ತ ಪೆಟ್ಟಿಕೆಗಳು
(ಥೈಲಂಬೋಸೈಟ್‌ಗಳು).

ಆಂತರಿಕ ಅಂಗಾಂಶ

i) ಎರಿಫೋಸೈಟ್‌ಗಳು: ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕೊಗಳು ಪ್ರಥಾನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಂಪು ರಕ್ತ ಕೊವು ವೃತ್ತಾಕಾರ ಅಥವಾ ದ್ವಿನಿಮ್ಮ ತೆಟ್ಟೆಯಾಗಿದ್ದು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋನಿನನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳು ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೀವಿತಾವಧಿಯು 100 ರಿಂದ 120 ದಿನಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಿಂದ ದೇಹದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅಪ್ಲಜನಕವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದುವ ಉಸಿರಾಟ ವರ್ಣಕವಾದ ಹಿಮೋಗೆಲ್ಲೋಬಿನಾನನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ii) ಲ್ಯಾಕೋಸೈಟ್‌ಗಳು: ಇವುಗಳು ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯೋನಿನನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬಿಳಿ ರಕ್ತ ಕೊಗಳು. ಇವುಗಳು ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳು ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆ ಮತ್ತು ದುಗ್ಗರಸ ಗ್ರಂಥಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ವಾರಗಳು.

ಇವುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ರೋಗಕಾರಕ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕರಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ.

iii) ಥೆಲ್ಲಂಚೋಸೈಟ್‌ಗಳು: ರಕ್ತಪೆಟ್ಟಿಕೆಗಳು ಅತೀ ಚಿಕ್ಕ ರಕ್ತಕೊಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ತನಾಳಗಳು ಹಾನಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಯೋಜೀ ಅಂಗಾಂಶಗಳು

ಯೋಜೀ ಅಂಗಾಂಶಗಳ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಅಂತರ ಕೋಶೀಯ ರೂಪಾಂಶದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೂಪಾಂಶವು ದ್ರವ, ಮಂದ ಅಥವಾ ಕರಿಣವಾದ ಜೆಲ್ಲಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು

A) ಅಡಿಮೋಸ್ ಅಂಗಾಂಶ

B) ಸಹಾಯಕ ಅಂಗಾಂಶ

A) ಅಡಿಮೋಸ್ ಅಂಗಾಂಶ: ಕೊಬ್ಬಿ ಅಥವಾ ಮೇದಸ್ಸನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಪಾಡಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತರ ಕೋಶೀಯ ವಸ್ತುಗಳು ಅಧಿಕ ಅಥವಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಚರ್ಮದ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು

ಚಟುವಟಿಕೆ 1.2

ನಾವು ಏಕೆಂಬೇಣ

- ◆ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳ ಎಪಿಥೆಲಿಯಲ್ ಅಂಗಾಂಶವನ್ನು ಏಕೆಂಬೇಣ.
- ◆ ನಾವು ಅವುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸೇಣ.

ಒಳ ಅಂಗಗಳ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ.

B) ಸಹಾಯಕ ಅಂಗಾಂಶ: ಈ ಅಂಗಾಂಶವು ಮೂರ್ಣ ದೇಹಕ್ಕೆ ಮೌತ್ತಾವ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸಹಾಯಕ ಅಂಗಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಗಳಿವೆ ಅವುಗಳು:

- i) ಮೃದ್ಘಸ್ಥಿ ಅಂಗಾಂಶ
- ii) ಮೂಳೆ ಅಂಗಾಂಶ
- iii) ಅರಿಯೋಲರ್ ಅಂಗಾಂಶ

i) ಮೃದ್ಘಸ್ಥಿ ಅಂಗಾಂಶ: ಇವು ಅಗಲವಾದ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಘನ ರೂಪಾಂಶವು ಮೌಟ್ಟೇನು ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೃದ್ಘಸ್ಥಿಯು ಕೀಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಳೆಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಮೃದುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೂಗು, ಕೆವಿ, ಶ್ವಾಸನಾಳ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

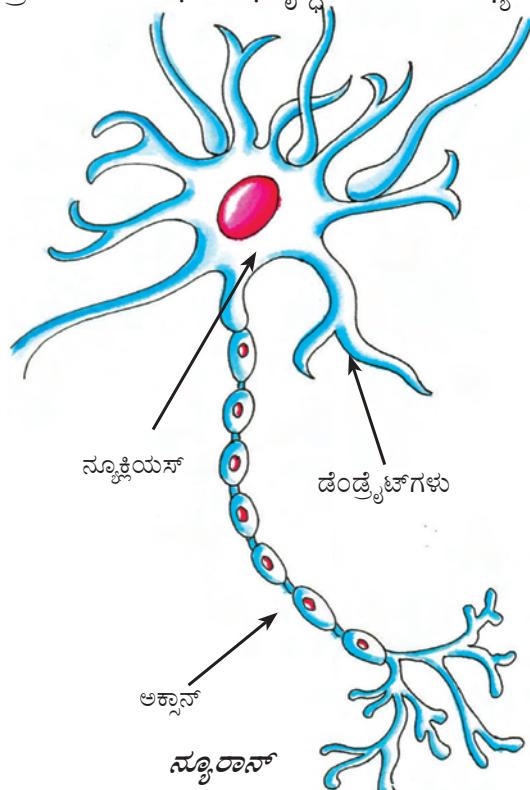
ii) ಮೂಳೆ ಅಂಗಾಂಶ: ಇದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ದೇಹದ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮೂಳೆ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಕ್ಯಾಲ್ವಿಯಂ ಮತ್ತು ಪಾಸ್ಟರ್ಸ್ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎರಡು ಮೂಳೆಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಂತುಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಸೇರಲಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಂಗಾಂಶವು ತುಂಬಾ ಸ್ಥಿತಿಸಾಧಾರಣಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತುಂತುಕಟ್ಟಿಗಳು ಅಧಿಕ ಸಣ್ಣ ರೂಪಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದುರುತ್ತದೆ.

iii) ಅರಿಯೋಲರ್ ಅಂಗಾಂಶ: ಇದು ಚರ್ಮ ಮತ್ತು ರಕ್ತನಾಗಳು, ನರಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಸ್ವಾಯಂಗಳ ನಡುವೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಥಿಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂಗಾಂಗ ಒಳಗಿರುವ ಜಾಗಗಳನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಳ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನರ ಅಂಗಾಂಶ

ನರ ಅಂಗಾಂಶವು ನರ ಜೀವಕೋಶಗಳಾದ ನ್ಯೂರಾನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ನರ ನಾರುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಉದ್ದೇಜನಿಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಕತೆಯ ಅಧಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು

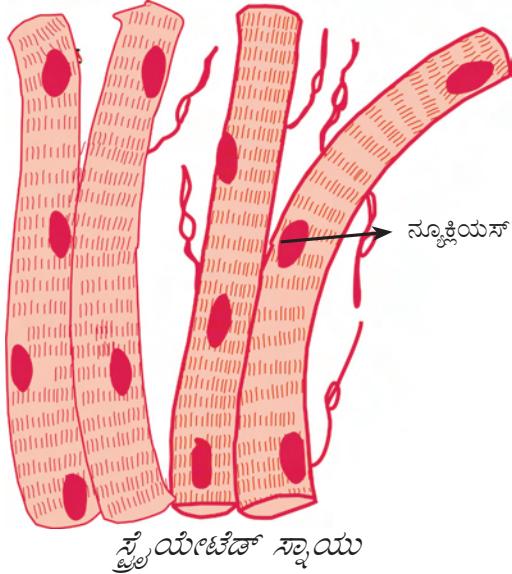
ಹೊಂದಿದೆ. ಏಡುಳು, ಬೆನ್ನುಹುರಿ ಮತ್ತು ನರಗಳು ನರ ಅಂಗಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ನ್ಯೂರಾನ್‌ಗಳು: ಇದು ನರಮಂಡಲದ ಒಂದು ರಚನಾತ್ಮಕ ಘಟಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೊಂದಿರುವ ಕೋಶದೇಹವನ್ನು ಸ್ಯೇಟಾನ್ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸ್ಯೇಟಾನ್ ನರಮಂಡಲದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲವನ್ನು ಆಕ್ಸಣ್ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ನ್ಯೂರಾನ್‌ಗಳು ಅಂಡಾಕಾರ ಅಥವಾ ಗುಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ಯೇಟಾನ್‌ನ ಪ್ರೋಟೋಪ್ಲಾಸ್ಟಂ **ನಿಸ್ಟೆಲ್** ದೇಹಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹಲವು ಸ್ಟ್ರೋಹರಳುಗಳನ್ನು

ಹೊಂದಿದೆ ಸ್ಯೇಟಾನ್ ನೀಡುವ ಹಲವು ಕವಲಗಳನ್ನು ಡೆಂಡ್ರಾನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡೇ. ಈ ಡೆಂಡ್ರಾನ್ ವಿಭಾಗಿಸುವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕವಲಗಳನ್ನು ಡಂಡ್ರೈಟ್‌ಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ಯಾಯು ಅಂಗಾಂಶಗಳು

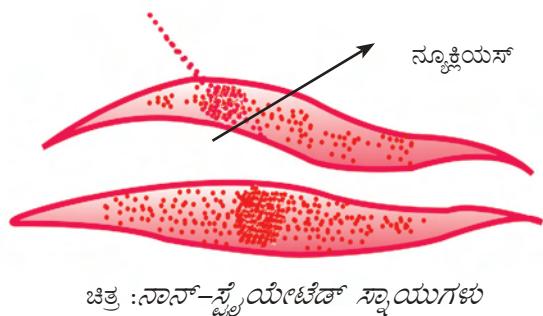
ಇದು ಸ್ಯಾಯುನರಗಳಿಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ನೀಳವಾದ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ

ಅಂಗಾಂಶವು ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರದಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ಯಾಯು ಅಂಗಾಂಶಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಪೋಟೀನುಗಳನ್ನು **ಸಂಕುಚನ ಪ್ರೋಟೋನುಗಳು** ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಸ್ಯಾಯು ಅಂಗಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಗಳಿವೆ:

a) ಐಜ್ಞಿಕ ಸ್ಯಾಯುಗಳು (ಅಥವಾ) ಸ್ಟ್ರೋಟೆಡ್‌

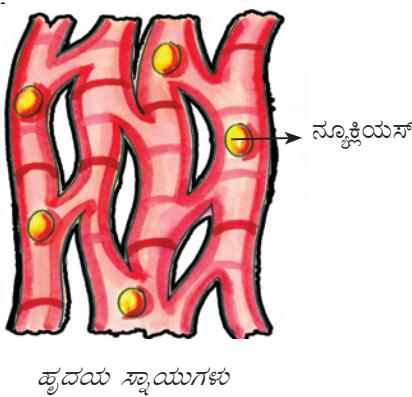
ಸ್ಯಾಯು: ಈ ಸ್ಯಾಯುಗಳು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೋಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಸ್ಯಾಯುಗಳು ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸ್ಯಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಯಾಯುನಾರು ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಸವಾನಾಂಶರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ನ್ಯೂರಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಪೋರೆಯನ್ನು ಸರೆಷ್ಟೆಮ್ಮೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಮಿಶಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂಕುಚನವಾಗುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಐಜ್ಞಿಕ ಸ್ಯಾಯುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

b) ಅನ್ಸೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ವಾಯುಗಳು (ಅಥವಾ) ನಾನ್-ಸ್ಕ್ರೇಯೆಟೆಡ್ ಸ್ವಾಯುಗಳು:

ಚೀವಕೋಶಗಳು ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗಿ ಸ್ವಾಯು ಅಂಗಾಂಶದ ಫಲಕವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಜೀಣನಾಳ, ಮೂತ್ರಸೀಲ ಮತ್ತು ಇನ್ಸಿಟರ ಒಳ ಅಂಗಗಳ ಗೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮೂರ್ಚಕ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನ್ಸೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ವಾಯುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

c) ಹೃದಯ ಸ್ವಾಯು: ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಪಟ್ಟಿಗಳಿಳ್ಳ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ವಾಯು ನಾರುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇವುಗಳು ಅನೇಕ ನೋಟಿಯಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಆದರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೃದಯದ ಸ್ವಾಯು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಲಂಯಬದ್ಧವಾದ ಸಂಕುಚನ ಮತ್ತು ವಾಕೋಚನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅನ್ಸೆಟ್ರಿಕ್ ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೃದಯದ ಸ್ವಾಯುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

1.3.2. ಅಂಗಗಳು

ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಗೆಯ ಅಂಗಾಂಶಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಒಂದು ಅಂಗವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಅಂಗ ಎನ್ನುವುದು ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗೇಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ದೇಹದ ಒಂದು ವಿಶ್ವಭಾಗವಾಗಿದೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಣ್ಣಿ ಎಷ್ಟಿಂದಿಯಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಶ, ಯೋಜೀಏಂಗಾಂಶ, ನರೆ ಅಂಗಾಂಶ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯು ಅಂಗಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಕಣ್ಣಿ, ಕೆವಿ, ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂತಾದವು.

ತುವಾಗ ಕಣ್ಣಿಗಳ ಬಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡೋಣ.

ಕಣ್ಣಿಗಳು (ದೃಷ್ಟಿ ಗ್ರಹಿ - Photoreceptor)

ಕಣ್ಣಿ ಒಂದು ಸಂಪೇದಿ ಅಂಗ. ಇದು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣಿ ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿದು ತಲೆಬುರುಡೆಯ ಕಣ್ಣಿನ ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣಿ ಮೂರು ಮೊರೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

1. ಹೊರ - ಸ್ಕ್ರೋಟಿಗೆ ಹೊರೆ
2. ಮಧ್ಯದ ಕೊರಾಯಿಡ್ ಹೊರೆ
3. ಒಳ ಮೊರೆ(ಅಕ್ಸಿಪಟ್ಟ)

1. ಸ್ಕ್ರೋಟಿಕ್ ಹೊರೆ

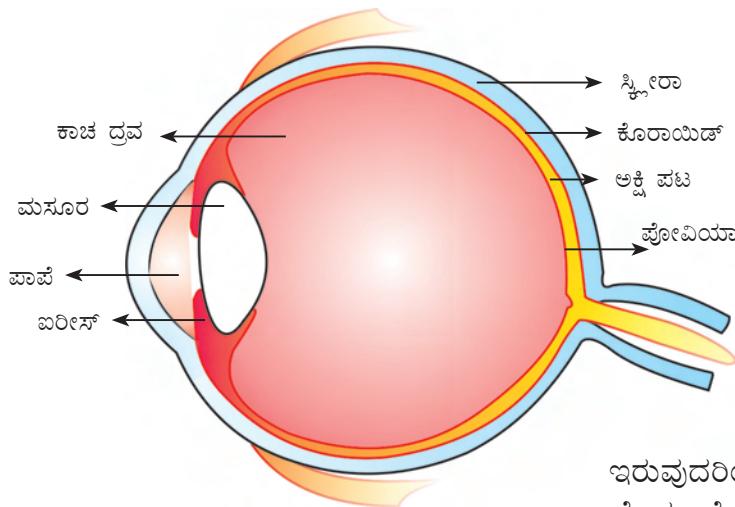
ಹೊರ ಸ್ಕ್ರೋಟಿಕ್ ಹೊರೆಯು ಮುಂಭಾಗಲ್ಲಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬಿಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ನಿಯಾಪು ರೂಪಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

2. ಮಧ್ಯದ ಕೊರಾಯಿಡ್ ಹೊರೆ

ಇದು ಅತೀ ವಾಹಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ವರ್ಣಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊರಾಯಿಡ್ ಹೊರೆಯು ಪಾಪೆಮೊರ ಮತ್ತು ಯುವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ತೆರೆದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪಾಪೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಪಾಪೆಮೊರೆಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

3. ಒಳಮೊರೆ(ಅಕ್ಸಿಪಟ್ಟ)

ಅಕ್ಸಿಪಟ್ಟವು ಕಣ್ಣಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇದು ಸಲಾಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಂಕುಗಳಿಂಬ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಗ್ರಹಿ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಲಾಕೆಗಳು ಬೆಳಕಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಯೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶಂಕುಗಳು ಬಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಸಿಪಟ್ಟದ ಹಳದಿ ಜಾಗಗಳು ಅಥವಾ ಪೋಂಪಿಮಾವು ಶುಂಕುಗಳಿಂದ ಮಂದವಾಗಿ ತುಂಬಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಭಾಗವು ಕೆಲವು

ಕಣ್ಣಿನ ಅಡ್ಡಸೈಲ್‌ಕೆ ನೋಟ

ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಓದುವಾಗ, ಹೊಲಿಯುವಾಗ, ಯುವಗಳು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿದ್ದು. ಸ್ಥಿತಿಸಾಫ್ಟಿಪಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿನಿಮ್ಮು ಆಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ತಂತುಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಉಂಗುರ ಆಕಾರದ ರೋಮಕ ಸ್ವಾಯುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಜಲೀಯ ದ್ರವವು ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ನೀರಿನಂತೆ ಯುವಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನಿಯಾದ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾಡದ್ರವವು ಸ್ವಿಗ್ರಹಿತವಾಗಿತ್ತು ಯುವಗಳು ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಿಪಟದ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾಡದ್ರವವು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಿನ ಗೋಳಾಕಾರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.

1.3.3. ಅಂಗವೈವಸ್ಥಿತಿ

ದೇಹದ ಹಲವು ಅಂಗಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಒಂದು ಅಂಗವೈವಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಂಗವೈವಸ್ಥಿತಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈವಾಗ ವಿಸರ್ಜನಾಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

ವಿಸರ್ಜನಾ ಮಂಡಲ

ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ವಿಸರ್ಜನಾ ಮಂಡಲದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ದೇಹದ ಸಾರಜನಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವುದಾಗಿದೆ. ಸಸ್ತನಿಯ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನಾಮಂಡಲವು ಎರಡು

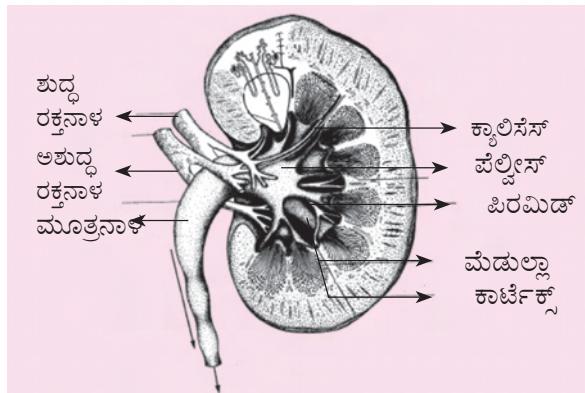
ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗಗಳು, ಮೂತ್ರನಾಳ ಮತ್ತು ಮೂತ್ರಚೀಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗ

ಒಂದು ಜೊತೆ ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗಗಳು ಹೊಟ್ಟಿಯ ಒಳಗೆ ಸೊಂಟದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಯ ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಹೊಟ್ಟಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಲ ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗವು ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗ

ಇರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊರ ಮೇಲ್ಕೆಯು ಪೀನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಳ ಮೇಲ್ಕೆಯು ನಿಮ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಬದಿಯನ್ನು ಹಿಲಸ್ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಕಾರ್ಡಿಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹೊರ ಕಪ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಮೆದುಲ್ಲಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಒಳ ಬಿಳಿಭಾಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೆದುಲ್ಲಾವು ಹೊಂದಿರುವ ಹಲವು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಂಕುವಿನಂತಹ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಪಿರಿಮಿಡ್‌ಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

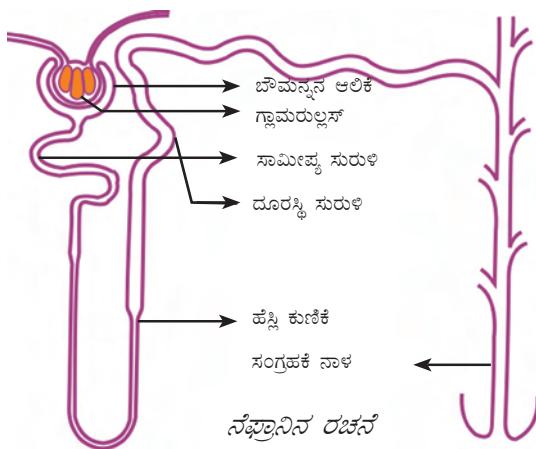

ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗ ಲಂಬಸೈಲ್‌ಕೆ ನೋಟ

ಅಸ್ತಿಕುಹರವು ಪಿರಿಮಿಡ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಬಟ್ಟಲಿನಂತೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕ್ಯಾಲಿಸೆಸ್ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ನೆಫ್ರಾನ್‌ಗಳು

ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗವು ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ನಳಿಕಾ ನೆಫ್ರಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇವುಗಳು ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.

ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗದ ಕಾರ್ಯ

- ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗವು ರಕ್ತದಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವುದಲ್ಲದೆ ರಕ್ತದ ಫಾಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ರಕ್ತದ pH ನ್ನು ನಿರ್ವಹಣಿಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗ ದೇಹದಿಂದ ಅಧಿಕ ನೀರು ನಷ್ಟವಾಗುವುದನ್ನು ಸರಿಹೊಂದಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1.3

ನಾವು ವೀಕ್ಷಿಸೋಣ

- ◆ ಶ್ರೀಕೃಂತ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾನವರ ಕೆಲವು ಅಂಗಗಳಾದ ಕೆಣ್ಣಿ, ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗ ಮುಂತಾದ ಅಂಗಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ವಿಕ್ಷಿಸೋಣ.

1.4. ಸಂತುಲನೆ

ಸಂತುಲನೆ ಎಂಬುವುದು ಜೀವಿಗಳ ದೇಹದ ಆಂತರಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು 1857ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಂಚ್ ದೇಹಕಾರ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಕ್ಲಾಡ್ ಬರ್ನಾಡ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಫಿಸಲ್ಪಟಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಸಸ್ತನಿಗಳು ಬಾಹ್ಯ ಉಷ್ಣತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಂಡರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಆಂತರಿಕ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಂತುಲನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳಾದ ವರ್ತನಾಶಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಶಕ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಉದಾಹರಣೆ

ರಕ್ತ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಮಟ್ಟದ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಸಂತುಲನದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಆರು ಹಾರ್ಮೋನಿಗಳನ್ನು ಸ್ವವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಯೋಫ್ಫುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಮಟ್ಟವು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಸ್ವವಿಕೆಯು ಪ್ರಚೋದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಇನ್ಸುಲಿನ್ ಸ್ವವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆ ಗ್ಲೂಕಾನ್ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಹಾರ್ಮೋನಿಗಳ ಸ್ವವಿಕೆಯಿಂದ ರಕ್ತಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಮಟ್ಟವು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ.

1.5. ಕೋಶೀಯ ಉಸಿರಾಟ

ಸಾವಯವ ಅಣುಗಳಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಉತ್ಪಾದಕ ಶ್ರೀಯೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಉಸಿರಾಟ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಜೀವವಂತೆ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ATP ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜೀವರಸಾಯನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಕೋಶೀಯ ಉಸಿರಾಟ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ಯರೆ ಇದನ್ನು ಏರೋಬಿಕ್ ಉಸಿರಾಟವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಆಮ್ಲಜನಕವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನೆರೋಬಿಕ್ ಉಸಿರಾಟ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಏರೋಬಿಕ್ (ಆಮ್ಲಜನಕ ಸಹಿತ) ಉಸಿರಾಟ ಶ್ರೀಯೆ

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಣಣಗೊಂಡು ಇಂಗಾಲ ಡ್ಯೂ ಆಕ್ಸೈಡನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ನೀರು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಏನೋರೋಬಿಕ್ (ಆಮ್ಲಜನಕ ರಹಿತ) ಉಸಿರಾಟ ಅಥವಾ ಹುಳಿಯುವಿಕೆ

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಆಮ್ಲಜನಕವು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಏನೋರೋಬಿಕ್ ಉಸಿರಾಟ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಹುಳಿಯುವಿಕೆ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯಬಹುದು.

సూక్ష్మ జీవిగళ వివిధ బగెగళు ATP యి ప్రథాన మూలదంతే ఎనోరోబికో లుసిరాటపన్ను నడెసుత్తాము. ఉదా., చ్యాప్ట్రియ, శైస్ట్.

1.6. ఉపావచయ

మేటాబాలిసం (ఉపావచయ) ఎంబ పదవు గ్రైసో పదదింద రజిటవాగిదే. మేటాబోలె ఎందరే బదలావణ ఎందు అధిక. శక్తియు బిడుగడే మత్తు ఉపయుక్తెయల్లి పాల్యోళ్వ జీవరసాయనిక క్రియావత్తనిగళ ఒట్టు మోత్తవన్ను అధివా జీవిగళల్లి నడెయువ శక్తి వినిమయవన్ను ఉపావచయ ఎన్నుత్తేవే.

ఉపావచయ కాయ్య విధానదల్లి ఇంతక రసాయనిక క్రియావత్తనియన్ను ఎరడు వగ్గగళాగి ఏంగడిసబహుదు.

1. ఉపచయ

ఆహారదింద దొరెయల్పటి సరళ పదాధిగళు కోశీయ పదాధిగళాగి పరివత్తసల్పదుత్తాము. ఈ కాయ్య విధానవన్ను ఉపచయ ఎన్నుత్తేవే. ఈ కాయ్య విధానద సమయదల్లి శక్తియు బిడుగడే యాగువుదిల్ల.

ఉదాహరణ,

గ్లూకోసో -> గ్లూకోజన్ మత్తు ఇతరే సక్కరేగళు

అమినో ఆమ్లగళు -> కొణ్ణిగళు, హామోనుగళు, మోటోనుగళు

కొబ్బు ఆమ్లగళు -> కొలెస్ట్రాల్ మత్తు ఇతరే స్ఫీరాయిడ్సగళు.

2. అవచయ

ఆహారదింద దొరెయల్పటి సావయవ పదాధిగళు క్షీణిసల్పట్టు జీవకోశగళ దేహ రజనాకాయ్యగళాగి శక్తియన్ను ఉత్పత్తిమాడుత్తాము. ఈ కాయ్య విధానవన్ను అవచయ ఎన్నుత్తేవే.

శేళగినవుగళు అవచయక్కే ఉదాహరణగళాగివే.

గ్లూకోసో -> CO_2 , నీరు మత్తు ఉష్ణ

మోటోను -> అమినో ఆమ్లు

కొబ్బుగళు -> గ్లూసరాల్, కొబ్బు ఆమ్లు, ముంతా..

ఉపావచయ కాయ్య విధానదల్లి బదలాయిసల్పటి ఉపచయ మత్తు అవచయవు దేహద సంతులన స్క్రింగళన్ను నివాహణ మాడుత్తదే.

ఉపావచయ కాయ్య విధానద కారణదిందాగి దేహదల్లి అయాను సమతోఎలనవు నివాహణ మాడల్పడుత్తదే.

ఉపావచయ కాయ్య విధానవు జీవకోశ, అంగాంగ మత్తు దేహద జలనే, బెళెపణిగే, అబివ్యద్ది, నివాహణ మత్తు సరిపడిసువిచేయల్లి బహా ముఖ్యవన్ను వహిసిదే.

ఈ ఉపావచయ కాయ్య విధానవు జీవిగళ వివిధ అంగాలల్లి నడెయుత్తదే

1.7. దేహద మాదరి - అదర సౌందయ్య, రజనే మత్తు కాయ్యగళ - కెలవు ఉదాహరణ:

నమ్ముదేహద రజనేయు కాయ్యక్కే అనుగుణవాగిదే. మూలతః ఏరువుదక్కే యోగ్యవాద రజనేయున్ను హొందించ్చ మానవన పాదవు నడెయువుదు మత్తు ఓడువుదక్కే అనుకూలవాగువంతే ద్విపాదవు పునరొహొందిసల్పటితు.

ఈ రీతి ఏకకోశీయ జీవిగళింద బహుకోశీయ జీవిగళ వరెగిన హలవు జీవిగళ దేహ రజనేగళు అవుగళ కాయ్యగళిగే మత్తు అవుగళు జలిసువుదక్కే అనుకూలవాగువంతే అవుగళ రజనేగళు హొందిసల్పటిరుత్తదే.

కెలవు ప్రాణిగళ జలనేగళు తుంభా సుందరవాగిరుత్తదే. ఉదాహరణ ఒందు ఎలెయ తళబాగగళ మేలే ఒందు కీటవు నడెదాడువుదు, హద్దుగళు గగనక్కే హారువుదు మత్తు జిరతేయు ఓడువుదు.

ప
ట
ట
ట

ಹದ್ದು ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರುವುದು

ದೇಹದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾರ

ಇದು ದೇಹದ ಆಕಾರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪಂದ್ಯಕುದುರೆಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅದರ ದೇಹವು ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮಾಡಲಷ್ಟಿದೆ. ಇದರ ದೇಹವು ಕದುರಿನಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಧಾರಾ ರೇಖಾ ಕೃತಿಯು ಗಾಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಂದ್ಯಕುದುರೆ

ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿಯು ಸಹ ದೇಹವು ಧಾರ ರೇಖಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಈಜಬಹುದು.

ಮೀನು - ಧಾರ (Belongs to Kendai)

ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೇಗೆ ಹಾರುವುತ್ತದೆ?

ಒಂದು ವಿಮಾನದ ಹಾರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆಯು ಪಕ್ಕಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಟಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಮಾನವು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವೇಗವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿದಾಗ ಗಾಳಿಯು ಮೇಲೆಶ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಾಳಿಯನ್ನು ತೆಳ್ಳಿತ್ತಾ ತುಂಬಾ ವೇಗಾವಾಗಿ ಬುಗ್ಗೆ ಎಂಜಿನ್ ಅಥವಾ ನೋಡಕದ ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಇವರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಕೆಳಮುಖಿವಾಗಿ ಬಡಿದಾಗ ಪಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬಾವಲಿ ಅಥವಾ ಕೇಟದ ದೇಹವು ಮುಂದೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಿರುವಂತೆಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹಾರುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಬಾವಲಿ

ಬಾವಲಿಯು ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುವುದರ ಮೂಲಕ ನೈಜವಾಗಿ ಹಾರಾಡುವ ಏಕೈಕ ಸಸ್ತನಿಯಾಗಿದೆ. ಬಾಹುಲಿಯ ರೆಕ್ಕೆಯು ಪೆಟಜಿಯಂನ ಚರ್ಮದ ಮಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೈಯಿಯ ಮೊದಲ ಬೆರಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಬೆರಳುಗಳು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಕೂವಾಗ ಕೊಕ್ಕುಗಳ ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಅವುಗಳು ಎಪ್ಪು ಸುಂದರವಾದ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ರಚಿಸಲಷ್ಟಿದೆ ನೋಡಿ.

ನೀರುಗೋಳಿಗಳು ಮೀನುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ಉದ್ದ್ವಾದ ಕೊಕ್ಕುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಗ್ಗುವ ಜೀಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ವೋಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ನೀರುಗೋಳ

ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯು ಶೇಂಗಳನ್ನು, ಹೆಳುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಾಗ ಅದರ ಕೊಕ್ಕು, ಅದು ತಿನ್ನಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಆಯುಧದಂತಿದೆ. ಅದು ಉದ್ದವಾಗಿ ಜೂಪಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೊಕ್ಕುಗಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಆಯುಧದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ನುಭ್ರಜ್ಜಿ

ಗುಬ್ಬಜ್ಜಿಯು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕೊಕ್ಕು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕೊಕ್ಕರೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಮೇಲೆತ್ತುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನುಂಗುತ್ತವೆ.

ಹರಾನ್

ಚಟುವಟಿಕೆ 1.4

ನಾನು ಮಾಡುವ

ಗುಬ್ಬಜ್ಜಿ, ಗಿಳಿ, ಹದ್ದು, ಭಾತುಕೋಳಿ, ಪೆಲಿಕಾನ್ ಮುಂತಾದ ಕೊಕ್ಕುಗಳ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಯಾವುದಾದರು ೫ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಅಂತರಜಾಲದಿಂದ ಅವುಗಳ ಕೊಕ್ಕುಗಳ ಮಾಡಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

ಉಪನ್ಯಾಸ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

a) ಎಂಡೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್

ರೆಟಿಕುಲಂ

ಸ್ವೇದ ಗ್ರಂಥಿ

b) ಗ್ರಂಥಿಯ

ಎಹಿಥಿಲಿಯಂ

ಧಾರಾರೇಶಾಕೃತಿಯ ದೇಹ

c) ಅಕ್ಕಿಪಟೆಲ

ದಾಢಿರಪಾಲಕ

d) ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗ

ಶಂಪುಕೋಶಗಳು

e) ಮೀನು

ನೆಘ್ರಾನ್

ಜೀವಿಗಳ ವೈಧ್ಯತೆ

2. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

1. ಸ್ವಾಯು ನಾರುಗಳು _____ (ಹೃದಯದ/ಅಷ್ಟಿಪಂಜರದ) ಸ್ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಕವಲುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.
2. ಮೂಳೆ ಮತ್ತು ಮೃಡಣಿಯು _____ (ನರಗಳು/ಯೋಜೀ) ಬಗೆಗೆ ಸೇರಿವೆ.
3. ರೋಮಕ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ _____ (ಶಾಸನಾಳ/ಮೂಳೆ) ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

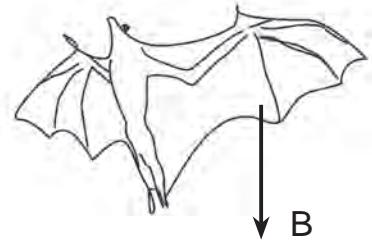
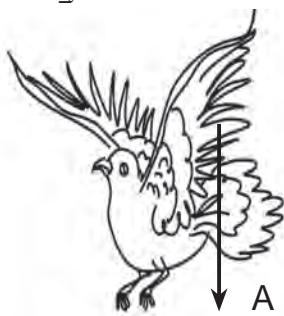
3. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿರಿ:

- i). ಹೇಳಿಕೆ : ಪ್ರೋವಿಯ ಮೇಲೆ ಫಾಯೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.
  - ii). ಕಾರಣ : ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಚದ್ವಾಗಳಿಂದ ಬೆಳಕಿನ ವಕ್ಕಿಭವನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- d. A ಸರಿ   B ತಪ್ಪು
  - e. B ಸರಿ   A ತಪ್ಪು
  - f. B ವಿವರಿಸಿ   A
  - g. A ವಿವರಿಸಿ   B.

4. ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಭರ್ತೀಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ.

ಅಂಗಾಂಶಗಳು	ಕಾರ್ಯಗಳು
1) ಕಾಲಮ್ಮಾರ್ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ	
2) ಗ್ರಂಥಿಯ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ	
3) ರೋಮಕ ಎಪಿಥೀಲಿಯಂ	

5. i) A ಭಾಗ ಮತ್ತು B ಭಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.
- ii) A ಭಾಗ ಮತ್ತು B ಭಾಗದಿಂದ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ?

6. ನಮ್ಮ ಮೂತ್ರ ಜನಕಾಂಗವು ನಮ್ಮ ದೇಹವು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದರಲು ಹೇಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ?

7. ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರ ಉಪಾಂತವಿರುವ ಸ್ವಾಯುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ನೀವು ಹೇಸರಿಸಿ. ಮತ್ತು ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವಮಾನ ಪೂರ್ತಿ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?

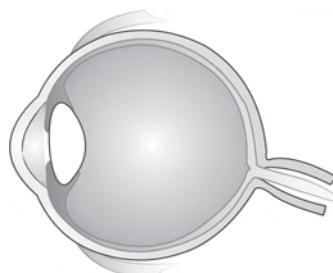
8. ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಕ್ರ. ಸಂ	A	B	C
1.	ಕ್ರಿಸ್ಟೀ, ಮಾರ್ಪಣ್ಟ್, ರೈಬ್‌ಎಂಎಂ		
2.	ನರ, ಸಾಂಯು, ಗಾಲಿಸಂಕೋಣಗಳು		

“A” ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 3 ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 2 ಅಂಶಗಳು ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿವೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ 1 ಯಾವ ಗುಂಪಿಗೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ, ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅಂಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ B ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಎರಡು ಅಂಶಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು C ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

9. ಮಾನವನ ಕಣ್ಣಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅನುಕರಣಿಸಾಡಿರಿ. ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಗುರುತಿಸಿರಿ:

- ಸೆಲರಾದ ಪಾರದರ್ಶಕ ಭಾಗ ಸ್ಕ್ಲೀರಾ.
- ಶಂಕುಗಳು ಹೇರಳುವಾಗಿರುವ ಅಕ್ಷಿಪಟದ ಜಾಗ.

ಅಳವು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಾಮರ್ಶಗಾಗಿ

Books

- Biology - P.S. Verma and V.K. Agarwal - S. Chand and Company Ltd.,
Cell Biology – N. Arumugam - Saras Publication

Websites

- www.users.rcn.com/jkimball.ma.ultranet/biology_pages
www.eyedesignbook.com/chb/ajech6-ahtml

2. ಸರ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

2.1. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ: ಹಲೋ: ಶೀಲನ್, ಶುಭೋದಯ, ಪ್ರವಾಸಿತಾಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ, ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಹುಲಿಗೆ ಏಸಲಾಗಿರುವ ಅಣಾಮಲ್ಯೆ ಅರಣ್ಯ.

ಶೀಲನ್: ವಂದನೆಗಳು ಸಾರ್, ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇಟಮಾಡಿ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಕುರಿತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ.

ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ: ಹೌದು ನಾನು ಸಹ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಕುಶ್ಲಾಹಲಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿನ್ಮಾಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ “ಮರಗಳು ನಮಗೆ ಏನನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುವುದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಶೀಲನ್: ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆ, ನಮಗೆ ಮರಗಳು

ಅರಣ್ಯ

ಅನೇಕ ವಾಣಿಜ್ಯಾದ್ಯೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು, ಮರಮಟ್ಟ, ಸೌದೆ, ಬಿದಿರು, ಅಂಟು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಗೊಂದುಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳು.

ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ: ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು ಅವುಗಳು ಅನೇಕ ಜೀವಿಗಳಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂದ್ರಗಳು ವಾಸಿಸಲು ಅಥಾರ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಶೀಲನ್: ಸಾರ್, ಅರಣ್ಯಗಳು ಸಮೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂಕೀರ್ಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ: ಹೌದು ಅರಣ್ಯಗಳು ಅಪರಿಮಿತವಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಮುಖಿತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಾನವನ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಇವು ಮೂರ್ಕೆಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಮರದಿಖ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಮರಮಟ್ಟಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅರಣ್ಯಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಆದಾಯ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳು ಮೈತ್ರಿ ಸರ್ವತೆವನ್ನು ತಡೆಗೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಜಲಚಕ್ರದ ಸಮರ್ಪಾಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯವೃತ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಧಾಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಇರುವುದನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ನಮ್ಮೀಲ್ಲರ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಆದ್ಯತೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ಅರಣ್ಯದ ಅಧ್ಯತ್ಮ ಮತ್ತು ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರ ಸಮರ್ಪಾಲ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅರಣ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದೆ, ದಿಫೆನ್ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅನುಕಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ

ಎಲ್ಲಾ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿದ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಗೆ ಒಳಪಡದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಆವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುವುದು

ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯ

- ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ದೇಶದ ಆಸ್ತಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಖಾಸಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.
- ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳು ಪರಿಸರ ಸಮರ್ಪೋಲನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.
- ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತವೆ.
- ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಸ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಂದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಅನುವಂಶೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅನುವಂಶೀಯ

ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ.

ಭಾರತವು ಒಂದು ಸಮೃದ್ಧಿತೋಷ್ಟು ದೇಶ. ದೇಶದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಉಷ್ಣತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಐದು ಬಗೆಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ.

- 1. ಮರುಭೂಮಿ (Dry forests)** - ರಾಜಸ್ಥಾನ್, ಪಂಜಾಬಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಹರಿಯಾನ.
- 2. ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು** - ಪೆನಿನ್ಸುಲಾರ್ ಪ್ರದೇಶ
- 3. ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯ ಹರಿಧ್ವಣ ಕಾಡುಗಳು** - ಪಕ್ಕಿಮುಖಾಗಳು, ಶಿಶಾನ್ಯ, ಹಿಮಾಲಯ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟಪ್ರದೇಶಗಳು
- 4. ಬೆಟ್ಟಕಾಡುಗಳು** - ಹಿಮಾಲಯ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ

ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ

- ಮರುಭೂಮಿ
- ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು
- ಉಷ್ಣವಲಯದ ನಿತ್ಯ ಹರಿಧ್ವಣ ಕಾಡುಗಳು
- ಬೆಟ್ಟದ ಕಾಡುಗಳು
- ಜೈಡಲ್ ಕಾಡುಗಳು

5. ಟ್ರೆಡಲ್ ಕಾಡು - ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಮಹಾನದಿ ತೀರ ಪ್ರದೇಶಗಳು

2.2. ಅರಣ್ಯನಾಶ ಮತ್ತು ಮರು ಅರಣ್ಯೋಕರಣ

ಅರಣ್ಯನಾಶ ಎಂಬುದು ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಮರ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಭಯಾನಕ ದೃಶ್ಯತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.

ಅರಣ್ಯನಾಶವು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವಿಕೆ, ವಾಯುಗುಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿ, ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಮನೆ ಪರಿಣಾಮ (ಭೂತಾಪ)ಗಳು ಅರಣ್ಯನಾಶದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು. ಹೊಸ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯೋಕರಣ ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಮರುಭೂಮಿ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮರಗಳಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು ತಾವಗಿಯೇ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?

ಮರು ಅರಣ್ಯೋಕರಣವು ಎರಡು ವಿಧದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಫಿ ಅರಣ್ಯೋಕರಣ ನಿರ್ಮಾಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀತಿಸುವವರ ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಈ ಶಾಟಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ರಸ್ತೆಯ ಪಾಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವಂತೆ ಮೊತ್ತಮಾನದಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಗಳಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯೋಕರಣ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯೋಕರಣ ಯೋಜನೆಯು 1976 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಬಳಕೆಯಾಗದ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು

ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಮರ ಗೆಲಸದ ಮರಮುಟ್ಟಿಗಳು, ಇಂಥನವಾದ ಸೌದ, ಆಹಾರ, ಮೇವು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದರಿಂದ ಸ್ನೇಹಿತ ಅರಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಕೈಫಿ ಅರಣ್ಯೋಕರಣ

ಕೈಫಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶ, ಕೈಫಿ ಭೂಮಿಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಾಸಗಿ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೈಫಿಯ ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ

ಹಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ

ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ವಾತವರಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸ್‌ಡೋನ್ ಪ್ರಮಾಣವು ಹಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹವಮಾನದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಆವಾಸಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದೆ ಅರಣ್ಯನಾಶವು ಮಣ್ಣ ಸವತ್ತ, ಅನೆಯಮಿತ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಭೂತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

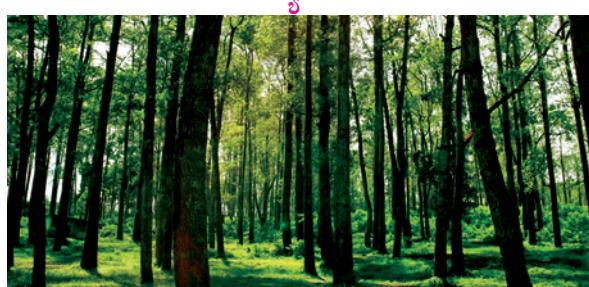
ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಫಿ ಅರಣ್ಯೋಕರಣ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಫಿ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು.

2.3 ಸಸ್ಯ ಸಂಪುಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಪುಲ

ಭಾರತವು ವ್ಯವಿಧ್ಯಮಯ ವಿಭಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಸಸ್ಯ ಸಮೂಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಭಾರತವು ಸರಿಸುಮಾರು 45,000 ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ಮೂಲಿಡುವ ಸಸ್ಯಗಳು - 15,000
- ಆಲ್ಗೆಗಳು - 1,676

ಅರಣ್ಯ ನಾಶ

ಆಳ್ವಿಕೆ

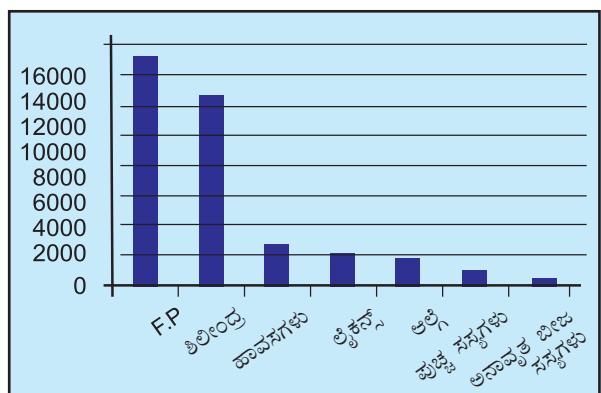
ಶಿಂಹ ಬಾಲದ ಕೋಟಿ

- ಲೈಕೆನ್ಸ್‌ಗಳು - 1,940
- ಶಿಲೀಂದ್ರಗಳು - 12,480
- ನಗ್ನ ಬೀಜ ಸಸ್ಯಗಳು - 64
- ಹಾವಸೆಗಳು - 2,843
- ಪುಟ್ಟ ಸಸ್ಯಗಳು - 1,012

ಭಾರತದ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲವನ್ನು ಎಂಟು ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತವು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲದ ಸಂಖ್ಯೆ 81, 215 ಪ್ರಬೇಧಗಳು. ಇದು ಏಕ್ಕೆ ಸಂಕುಲದ 6.67% ನಷ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

- ಕೀಟಗಳು - 60,000
- ಮೃದ್ಘಂಗಿಗಳು - 5,000
- ಸಸ್ತನಿಗಳು - 372
- ಪಕ್ಕಿಗಳು - 1,228
- ಸರಿಸ್ಯಪಗಳು - 446
- ಉಭಯವಾಸಿಗಳು - 204
- ಮೀನುಗಳು - 2, 546

ಅರಣ್ಯಾಶ ಎಂದರೆ ಮಾನವನ ಅಥ ಆಸೆಯಿಂದ ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲದ ಸೌದೆ, ಇಂಥನ, ಮೇವು, ಜೈವಧಿ, ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆ, ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕೈಗಾರಿಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ, ಅಣಕಟ್ಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕೃಷಿಕರಣ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ನಾಶವಾಗ ತೊಡಗಿದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.1

ನಾವು ಮಾಡುವೆವು

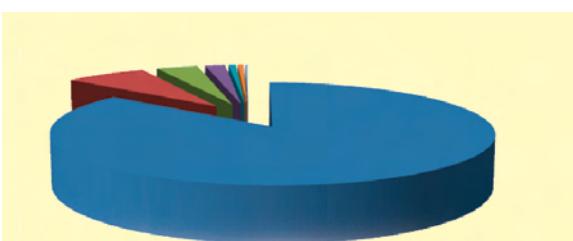
- ನಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತೀಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡೋಣ.
- ವೃದ್ಧಕೀಯ ಪ್ರಾಣುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಸ್ಯಗಳಾದ ಕಪ್ಪೆಮೆನಿ (*Acalypha indica*) ಮತ್ತು ಕೇರನಲ್ಲಿ (*Phyllanthus amarus*) ಮುಂತಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಉದ್ಘಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸೋಣ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಾಣಿ ಶಾಸದ ಸರ್ವೇಯು (ZSI) ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿ ಸೇವನ್ನಾಲಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ವಿರಾದ ವರದಿಯನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ.

2.4. ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಬೇಧಗಳು

ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು ಹೇಗೆ?

ಒಂದು ಹಿಂಡೆ ಉದ್ಘಾವ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಜಂತುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನಂತರ ಸಸ್ಯಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯಲು

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಸ ಮೂಲ ಹೊದಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದವು. ಅವುಗಳು ಉಸಿರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಕಿವಿರುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡವು.

ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಜೀವಿಗಳಿಂದರೆ ಉಭಯವಾಸಿಗಳು.

ಡೈನೋಸಾರ್‌ಗಳು ಹೇಗೆ ಕಣ್ಣರೆಯಾದವು?

ಡೈನೋಸಾರ್‌ಗಳು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾರ್ಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಇವುಗಳು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಅಳಿದುಹೋದವು. ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ಲ್ಯಾಟೀನ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಡೈನೋಸಾರ್ ಎಂಬ ಪದದದ ಅರ್ಥ ‘ಚೆರಿಬಲ್ ರಿಭಡ್’ (ಭಯಾನಕ ಹಲ್ಲಿ).

ಇತ್ತಿಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅನೇಕ ಪ್ರಬೇಧಗಳು ಅಪಾಯದಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ ಫೇಂಡಾಮ್ಯುಗಳು, ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು, ಗೂಬೆಗಳು, ಹದ್ದಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ಪಕ್ಕಿಗಳು. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ಅವುಗಳ ದಂತ ಮತ್ತು ಚರ್ಮಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯ ಬಳಸಿ ಬೇಸಾಡಿದ ವಿಷಮಾರಿತ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಿಂದ ಸಾವನ್ನಪ್ಪತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜರುಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತ ಕುಟುಂಬದವರು ಅನೇಕ ವನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಡಿ ಕೊಲ್ಲಿತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳ್ಳರು, ದಂತಕೊರರು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಮೊನಾಲ್ ಎಂಬುದು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಪಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಡಿ ಇದರ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಬೇಧದ

ಸಂತತಿಯ ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೇನೋ ಅವನತಿ ಹೊಂದುವ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಎಂದು ಹೋಷಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇಂತಹ ಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ ಟೈಗರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಎಲ್ಲಿಫೆಂಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಆಪರೇಷನ್ ರ್ಯಾನೋ, ಗಿರ್ಲಯನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಮೊಸಳೆ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೋಜನೆ (ಕ್ರೋಕೊಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್).

“ಟೈಗರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್” ಹೀಲಿ (ಪ್ರಾಂಥೀರ ಟೈಗರ್)ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 40,000 ದಿಂದ 1827ಕ್ಕೆ 1972ರಲ್ಲಿ ಹೀಣಿಸಿತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1 ಏಕ್ಲಿಲ್ 1973ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೈಗರ್ ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಹೀಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

“ಎಲಿಫೆಂಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್” ಅನೆಯು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯು (ಎಲಿಫೆಸ್ ಮ್ಯಾಕ್ರಿಮಸ್) ಅಪಾಯ ಅಂಚನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ಆವಾಸ ನಾಶ ಹಾಗೂ ದಂತಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಅನೇಕ ಕೊಲ್ಲುವುದು. ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ‘ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಲಿಫೆಂಟ್’ ಎಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಆವಾಸದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸ್ಥಾರ್ಥೀಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಿ. ಆನೇಕ ಅನೇಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

“ಆಫರೇಷನ್ ರ್ಯಾನೋ” ಭಾರತದ ಫೇಂಡಾಮ್ಯುಗ

ಅರಣ್ಯನಾಶ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಹಾನಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರಬೇಧದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಾಶದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿನಾಶದ ಅಂಚು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಫರೇಷನ್
ರ್ಯಾನೋ

ಅಥವಾ ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ಫೆಂಡಾಮ್ಯೂಗದ ಸಂಖ್ಯೆಯು (ಆರ್.ಯುನಿಕ್ಯಾರಿಸ್) ಭೇಟೆಯಾಡುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಜಲಪ್ರಳಯದಿಂದ ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದುದ್ದಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಫೆಂಡಾಮ್ಯೂಗಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಯ ಅನುದಾನ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಆಯೋಜಿಸಿದೆ.

“ಲಯನ್ ಪ್ರಾಚೀಕ್ಷ್ಯ” ಗುಜರಾತ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 1972 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದು ಗೀರ್ ಅಣ್ಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಫೆಲ್ನೋ ಪ್ರಬೇಧದ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸಮರ್ಪೋಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಯುಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮಕಾಲಿ ಗೀರ್ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕಗೊಂಡಿದೆ.

ಕ್ರೌಕೋಡ್‌ಲ್ ಬ್ರಿಡಿಂಗ್ ಪ್ರಾಚೀಕ್ಷ್ಯ: ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1975 ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ವಿಧದ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೊಸಳೆಗಳು ಪ್ರಬೇಧಗಳಾದ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಮೊಸಳೆಗಳು (ಕ್ರೌಕೋಡ್‌ಲ್ಸ್ ಪೆಲ್ಲಿಸ್‌ಸ್) ಉಪ್ಪನೀರಿನ ಮೊಸಳೆಗಳು (ಕ್ರೈಡ್‌ಲ್ಸ್ ಮೊರೋಸ್‌ಸ್) ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ಗ್ಯಾರಿಯಲ್ (ಕ್ರ್ಯಾವಿಯಾಲಿಸ್ ಗ್ಯಾರಿಜಿಟಿಕ್‌ಸ್) ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.2

ನಾನು ಮಾಡುವೆನು

ಹುಳ್ಳನಾಯಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ನೀಡುವಂತೆ ದ್ವಾರೆ, ನಾನು ಬ್ಲೂ ಕ್ರೂಸ್‌ನವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತೀಳಿಸಿ ಈ ನಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಹೆಚ್ಚೆಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಮೊಸಳೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ.

2.5. ರೆಡ್ ದತ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಮಸ್ತಕ್

ಇದು ಒಂದು ದಾಖಿಲಾತಿ ಮಸ್ತಕ್. ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಇರುವ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕೂಟ (IUCN)ವು ರೆಡ್ ದತ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ರೆಡ್ ದತ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಮಸ್ತಕವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದಾಖಿಲಾತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಬೇಧ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಾಶಹೊಂದುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣೀಗಳಾದ ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ಫೆಂಡಾಮ್ಯೂತ, ನೀಲಗಿರಿಧಾರ್, ಏಷ್ಯಾದ ಸಿಂಹಗಳು, ಭಾರತದ ಹುಲಿಗಳು ಆಲೋಚ್ ರೈಜಲ್‌ ಆಮೆ ಹಾಗೂ

ಹೆಚ್ಚಿನ ತೀಳುವಳಿಕೆಗೆ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಖಾತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ಪಡೆ. NGC (National Green Corps).

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಣಿ – ಹುಲಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷಿ – ನವಿಲು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂವು – ತಾವರೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣ್ಣು – ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮರ – ಆಲದ ಮರ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾರಂಪಾರೀಕ ಪ್ರಾಣಿ – ಆನೆ

ಸಿಂಹ, ಹುಲಿ, ಚಿರತೆ, ಹಿಮ ಚಿರತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. 1950ರಲ್ಲಿ ಚಿರತೆಯು ವಿನಾಶದಂಚಿಗೆ ತಲುಪಿತು.

ಒರಿಸ್ಸಾದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವು ಓಲಿವ್ ರಿಡ್ಲೆ ಆಮೆಗೆ ಪೂರ್ಣವೇಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವು ಹಾಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಆಮೆಗೆ ಪೂರ್ಣವೇಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.6. ವಲಸೆ

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹವಾಮಾನ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಾನವರು ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ತಂಪಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಳಿಗಾಲವನ್ನು ಬೆಳಗಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಹ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಶೇಷತ್ವಗಳನ್ನು ತಡ್ಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಅರಿಸ್ತಾಟಲ್ 384,322 B.C, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜರಿತ್ತೆ

ಪ್ರಕ್ರಿಯಾದ ಹಾನೊಬಿಲ್, ಮೊನಾಲ್, ಗ್ರೇಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಬೂಸ್‌ಡ್ರೋ ಹಾಗೂ ಫಿನೆನ್ಟ್ ಮುಂತಾದವು ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಗಿವೆ.

ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅರಿಸ್ತಾಟಲ್ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಲಾತ್ಮಕ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗ್ರಂಥಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆವಾಸದಿಂದ ಬೇರೆ ಆವಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಲಸೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಕರಣ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಂಗಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮವು

ಹೊಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮವು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಂದ ಸುಮಾರು 250 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವೆದಾಂತಂಗಲ್ ವಲಸೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾದ ಪಿಂಟ್ಯೆಲ್, ಗಾಗ್ಯಾನೆ, ವಾಗ್ಯೆಲ್, ಬ್ಲ್ಯಾಂಗ್ಯೆಲ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವಾಂಡ್ ಪ್ರೇಪರ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಗಳ ತಂಗುದಾಣವಾಗಿದೆ.

ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಜಲಸಂಚಾರ ಮಾಹಿತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ಕಡಿಮೆದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಿಗದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿನ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾದಕರವಾದ

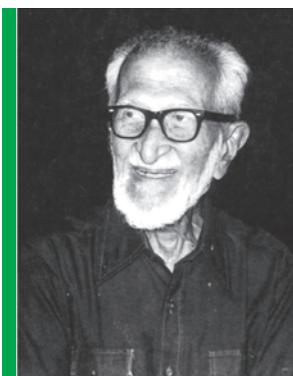
ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಪೆಕ್ಕಿಗಳ ವಲಸೆ

ಇಂಜಿನಿಯರ್

ಹವಾಗುಣಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಲು ಬಹಳ ದೂರ ಹಾರಲು ತಾವೇ ಸಿದ್ದಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಸುಮಾರು (11,000 ಕಿ.ಮೀ.) 6800 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಅಪ್ಪಿಕಾದ ಚಳಿಗಾಲದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಭಕ್ಕಕಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಗುಂಪಾಗಿ ಹಾರುತ್ತವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಪೆಕ್ಕಿಗಳು ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಭೂಮಿಯ ಕಾಂತಗುಣದಿಂದ ಅವು ಹೋಗುವ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಅವು ಹೋಗುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಪರಿವಾಳಗಳ

ಡಾ. ಸಲ್ಲಿಂ ಜಳಿ

(1896 – 1987)

ಪಕ್ಕಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ

ಇವರು “ಭಾರತದ ಪಕ್ಕಿ ಪ್ರೇಮಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಹಚ್ಚಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ

- ಮರುಭೂಮಿ ಲೂಕಸ್ಪ್ರೋಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ಚಲಿಸುವಾಗ (ಒಂದು ಹಿಂಡು ಸುಮಾರು 50,000 ಮೀಲಿಯನ್) ಇವು 3000 ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.
- ಸಾಲ್ನ್‌ ಮೀನು ಸಂಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಸಿಹಿನೀರಿಗೆ ಸುಮಾರು 1500 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು (2400 km) ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಕರನದ ನಂತರ ಆಯಾಸದಿಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸತ್ತಹೋಗಿರುತ್ತವೆ.
- ಬ್ರೇಜಿಲಿಯನ್ ಆಮೆಗಳು ಎಂಟು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1250 ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು (2000 km) ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತವೆ.
- ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕದ ಬೆರನ್ ಗ್ರೌಂಡ್ ಕರಿಬೊ ಸುಮಾರು 3700 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು (5000 km) ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಡಲಾಮೆಯ ವಲಸೆ

2.7. ವನ್ಯ ಮೃಗಾಲಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದಾನವನಗಳು

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಇದೇ ವಿಧಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ತಾವು ಸೇರಬಾಕಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯತ್ತವೆ.

ಆನೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ದಾಳಿಯಿಡುವುದನ್ನು ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿರಬಹುದು?

ಕಾಡು ಆನೆಗಳು ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ಹಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ದಾಳಿಯಿಡುವುದು ಕೇವಲ ಕೇಳಿರುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರು ಅವುಗಳ ಆವಾಸವನ್ನು ಅವನ ಸ್ವಾಧ್ಯಾ ಹಣದಾಸೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಧಾಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಸಿದೆ.

ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು: ವನ್ಯಧಾಮಗಳು ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯ ಹಾಗೂ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 500 ವನ್ಯಧಾಮಗಳಿವೆ. ವನ್ಯಧಾಮಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಧೈಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ವ್ಯೇಯಕೆಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಅದರಿಂದಾಗಿ

ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮರ್ಪೀಲನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ವಿನಾಶ

ಹಾನಿಯು ಈವಾಗ ಗರಿಷ್ಠಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಹಾನಿಗೆ ನಾಂದಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಹಾನಿಯು ಜೀವಿ ಪ್ರಬೇಧಗಳು ಜೀವಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆವಾಸಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಬೇಧವು ಅಳಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುಪುದರಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜೀವಿ ಪ್ರಬೇಧ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ನವಿಲು

ಉಪನಿಷತ್ತು

ಸಾರ್ವಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

- ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ಸಾರ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅನುವಂಶಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.

- ಇದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಗಳಂತಹ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಭರವಸೆಗೊಳಿಸುವುದು.

ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮಾದ ಹೆಸರು / LOCATION	ಪ್ರಾಣಿಗಳು
1.	ಮುಂಡಾಂದುರ್ಯೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಕ್ಕಾಡು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮ - ತಿರುನೆಲ್ಲೇಲಿ	ಸಿಂಹಬಾಲದ ಕೋಟಿ, ಹುಲಿ
2.	ಶ್ರೀವಿಲ್ಲಿಪುರೂರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮ - ವಿರುದುನಗರ್	ಅಳಿಲು, ಜಿಂಕೆ
3.	ವೆತಾಂತಂಗಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮ - ಕಾಂಚಿಪುರಂ	ಕಾರ್ಮಾರೆಂಡ್, ಏರಾನ್
4.	ಮುದುಮಲ್ಯೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮ - ನೀಲಗಿರಿ	ಆನೆಗಳು, ಲಂಗೂರ್,
5.	ವಿರಳಿಮಲ್ಯೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮ - ತಿರುಚಿರಪಳ್ಳಿ	ವನ್ನೆ ನವಿಲುಗಳು
6.	ಕೊಡಿಯಕರ್ಯೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಮ - ನಗಪಟ್ಟಿನಂ	ಚೀತಲ್, ವನ್ನೆ ಕರಡಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ಇವು ಸಮರ್ಪಣೆಗೊಂಡಿವೆ. ಒಹಳ್ಳಿಪ್ಪು ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವನ್ಯಧಾರ್ಮಿಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 89 ಕ್ಷೀಂತಲೂ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳು

ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ	ಮುಖ್ಯಪ್ರಭೇದಗಳು
1. ಬಂಡಿಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಮೈಸೂರು - ಕನ್ನಡಿಕ.	ಆನೆ, ಜಿಂಕೆ, ಹುಲಿ, ಪ್ಯಾಂತರ್
2. ಕಾರ್ಬಿಂಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಗವಸ್‌ಲ್ - ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ನಾಲ್ಕು ಕೊಂಬಿನ ಕಡವೆ, ಆನೆ, ಹುಲಿ, ಚೀತಲ್.
3. ಗಿರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಜಂಗರ್ - ಗುಜರಾತ್.	ಸಿಂಹ, ಪ್ಯಾಂತರ್, ಜಿಂಕಾರ.
4. ಕಚಿರಂಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಜೋರ್‌ಹತ್ - ಅಸ್ಸಾರ್.	ಆನೆ, ಒಂದು ಕೊಂಬಿನ ನೀರುಕುದುರೆ, ಕಾಡಮೈ, ಹುಲಿ, ಚೆರತೆ
5. ಪೆರಿಯಾರ್ ಅರಣ್ಯಧಾರ್ಮ, ಇಡುಕೆ - ಕೇರಳ.	ಆನೆ, ಚೀತಲ್, ಹುಲಿ, ಜಿಂಕೆ

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.3

ನಾವು ವೀಕ್ಷಿಸೋಣ

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತ್ರೈತಿ, ಕರುಣೆ, ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾ. ಮೀನಿನ ತೊಟ್ಟಿ, ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಗಳು.

2.8. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಅವನತಿಗಳು

ಪ್ರಚಲಿತ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು 10 ರಿಂದ 100 ಮಿಲಿಯನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 1.4 ಮಿಲಿಯನ್‌ನಷ್ಟು ಪರಿಗಳಿನಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ 12 ಬೃಹತ್ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಭಾಮಿಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಭೂಕಂಪಗಳು, ಭೂ ಕುಸಿತಗಳು, ಪ್ರಭೇದಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸ್ಥದ್ರೋ ಪರಾಗಸರ್ವ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಹಾನಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಹಾನಿಗೆ ಮಾನವನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಕರ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮನೆ

ನಿಮಾಣ, ಕೃಷಿ, ಅಣಕಟ್ಟಗಳ ನಿಮಾಣ, ಜಲಾಶಯಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಿಮಾಣ ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಪ್ರಭೇದ ನಾಶವಾಗುವುದು ಸಹ ದುರಂತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯು ಅನಿವಂಶೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ವಿನಾಶವು ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಗಳು ಒಂದನ್ಮೂರ್ಂದು ಅವಲಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಮಾತ್ರ ಜೀವಿಗಳ ಸೂಕ್ತ ಜಾಲದೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಹೋದರೆ ಬಿಂಡಿತವಾಗಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ನಾಶವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

Nature Big Cats of India

Tigers and lions belong to the cat family.
They are commonly known as "Big Cats".

India is the only country having 5 species of big cats in its forests.

But, we should have, had six.
Unfortunately, Cheetahs became extinct in 1950s

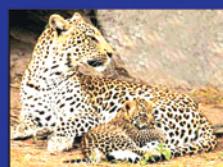
No other country has this diversity.
But have you realized its significance ?

Lion

Tiger

Leopard

Snow Leopard

Clouded Leopard

2.9. ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ ಜಾಣ ಮತ್ತು ಜನರ ಪ್ರಯತ್ನವು

ಪರಿಶ್ರಮೆ :

ಇವುಗಳು ಸಮಾಜದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಬ್ಬಣಿ ಕಾಡುಗಳು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಸಥನವಿದ್ದರೆ ಪೂರ್ಣಾಜನಾಂಗವು ಆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದ್ಯಾಂತ ಮರವನ್ನು ಪೂರ್ಜಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪೂರ್ಜಾಚರಣೆಯು ಜನಾಂಗ, ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸದೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ನಾಶಪಡಿಸದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜಾಣವು ಹೀಗೆಯಿಂದ

ಹೀಗೆ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಾಡುಗಳು, ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವರೋಲ್ಯ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸಸ್ಯಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿತಳಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶೀಲನ್: ವಂದನೆಗಳು ಸರ್. ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಮುಖೀತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಣ ಪಡೆದುಕೊಂಡೆನು, ಈ ಜಾಗೃತಿಯ ಅರಿವನ್ನು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಮತ್ತು ಜೀವಿತರಿಗೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಸುತ್ತೇನೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.4

ನಾನು ಮಾಡುವೆನು

- ನಾನು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನದಂದು ಒಂದು ಸಸಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುವೆ.
- ನನ್ನ ಮನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಾಸುಪಾಸಿನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವೆ.

ಪರಿಶ್ರಮೆ

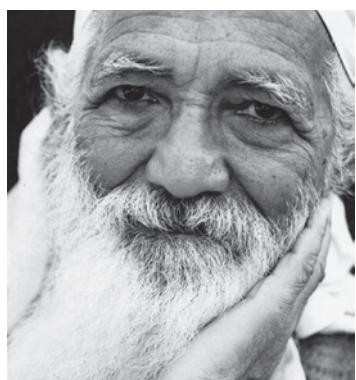
2.10. ಮಾನವ ವಸ್ತುಜೀವಿ ಘಟಕಗಳು

ಮಾನವನು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸೋಣಿದಿಂದ ಹಲವಾರು ಆವಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಹೋದರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಆವಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಡುಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನವ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವೆ ಘಟಕಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆನೆ, ಕಾಡೆಮೈ ಮತ್ತು ಹುಲಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರಿಗಾಗಿ ಕ್ಷುಣಿತ್ತೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ದೋಷಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನವರಾದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು. ಹಸಿರು ಶಾಂತಿ ಎಂಬುವುದು ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಒಂದು ಜವಬಾಧಿ ಗುಂಪು. ಹಿಮಾಲಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸುಂದರ ಲಾಲ್ ಬಹುಗುಣ ಚಿಪ್ರೇಣ ಚಕ್ಷುವಳಿಯನ್ನು ಸಾಫಿಸಿದನು.

ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:

- ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ರ್ಯಾಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಬಂಗಾರ

- ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು.

- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಪರಿಸರ ಶಾಸನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು

ಚಟುವಟಿಕೆ 2.5

ನಾನು ಮಾಡುವೆನು

1. ನಾವು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜೀವವೈದ್ಯತೆಯನ್ನು ತೊಡಕುಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಜೀವ ವೈದ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂತಹ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದು ವಿಶೇಷಿಸುವೆ.
2. ನಾನು ವಾಸಿಸುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಫಿಕ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿರುವ (ನನ್ನ ಉರಿನ ಎಲ್ಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ) ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವೆ. ಎಷ್ಟು ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಯ ಬಹಳ ಅಪರೂಪದ ಪ್ರಬೇಧಗಳಿವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿರಿ:

- a) ಕಡಿಮೆ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. (ವಿನಾಶದಂಚಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳು / ಅವನತಿ)
- b) ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಕದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳಸದ ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುವರು. _____ (ವ್ಯಾಜೀವಿ / ಸಾಧಾರಣ ಜೀವಿ)
- c) ಒಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. (ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲ / ಅರಣ್ಯ)
- d) ಪ್ರಾಣಿ ಸಾಮೃಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು (ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲ / ಪ್ರೌಟೋಜೋವನ್‌ಗಳು)
- e) ಡ್ಯೂರೋಸರ್ ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥ _____ (ಭಯಾನಕ ಹಲ್ಲಿ/ ಡ್ರಾಗನ್ ಹಲ್ಲಿ)
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯವು 1976ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಅನುಪಯೋಗಿ ನೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದೇ ಇದರಮುಖ್ಯ ಗುರಿ. ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಫಸಲು ಭೂಮಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಿ.
3. ವ್ಯಾಜೀವಿಯು ಪರಿಸರ ಸಮರ್ಪಳನಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಆಕಷ್ಣಕವಾಗಿವೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು.
4. ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಜೀವಿಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಲು ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸುತ್ತಲು ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಆರೋಗ್ಯಕರವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರು ಪರಿಫರ್ಮೆನ್ಸ್ ಯೋಜನೆಯು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇದೆಯೇ?
5. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅರಣ್ಯಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮರಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅರಣ್ಯನಾಶ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಯಾವುದಾದರು ಶಾಶ್ವತ ಉಪಾಯಗಳಿವೆಯೇ?
6. ಅರಣ್ಯ ನಾಶವು ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳು ಅದಲುಬದಲಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿರಿ.
- a) ಭೂಮಿ b) ಪಟ್ಟಣಗಳು (urban area) c) ಪರಿಸರ d) ವನ್ ಜೀವಿಗಳು
e) ಹಳ್ಳಿಗಳು f) ಗ್ರಾಮಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳು g) ಮುಂದಿನ ಪೀಠಿಗೆ

7. ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವುದು?
  - a. ನಾವು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾ ಹೋದಾಗ.
  - b. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆವಾಸಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ.
  - c. ಮಣ್ಣನ ಮೇಲ್ಪುದರನ್ನು ತೆಗೆದಾಗ.
8. ಮರಗಳನ್ನು ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೀಗೆ ಮಳೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ?

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ

ಹಚ್ಚಿನ ಪರಾಮರ್ಶಗಾಗಿ

Books

1. Biology - The Science of Life - IV Edition - Wallace, Sanders - Ferl Harper Collins College Publisher.
2. Silver Burdett & Ginn Life Science - Silver, Bundett and Ginn Inc., USA.
3. Indian Wild Life - The Great Wildlife series – APA Publication.
4. Reader's Digest (Wild animals) (Forest) - The Reader's Digest Association Ltd. London, NewYork.

Websites

- www.en.wikipedia.org/wiki/forest
www.en.wikipedia.org/wiki/plants